

REGULAMIN ODZNAKI „TURYSTA PRZYRODNIK”

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Turysta Przyrodnik” (zwana dalej odznaką „Turysta Przyrodnik”) została ustanowiona przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, na wniosek Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK w 1979 roku.
2. Celem zdobywania odznaki jest propagowanie turystyki przyrodniczej, kształtowanie właściwych postaw turystów wobec ojczystej przyrody oraz inspiracja do jej ochrony.
3. Punkty do wszystkich stopni odznak można zdobywać wyłącznie na terenie Polski w czasie wycieczek grupowych i indywidualnych.

II. Kategorie i stopnie odznak

4. Odznaka „Turysta Przyrodnik” ustanowiona jest w czterech kategoriach: popularna, mała i duża oraz honorowa.
5. Odznaka popularna jest jednostopniowa, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle zielonym emaliowanym.
6. Mała odznaka ma trzy stopnie:
 - a. mała brązowa, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle niebieskim emaliowanym,
 - b. mała srebrna, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle żółtym emaliowanym,
 - c. mała złota, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle białym emaliowanym.
7. Duża odznaka ma trzy stopnie:
 - a. duża brązowa, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle brązowym oksydowanym,
 - b. duża srebrna, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle srebrnym oksydowanym,
 - c. duża złota, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle złotym oksydowanym.
8. Odznaka honorowa jest jednostopniowa, jej wizerunek przedstawia dziewięć na tle czerwonym emaliowanym.

III. Warunki zdobywania odznaki

9. Odznakę „Turysta Przyrodnik” mogą zdobywać osoby, które ukończyły:
 - a. 7 rok życia – odznaki w kategoriach popularnej i małej,
 - b. 18 rok życia – odznaki w kategorii dużej.
10. Odznaki można zdobywać bez ograniczeń czasowych tylko w kolejności kategorii i stopni począwszy od odznaki popularnej.
 - a. Odznakę popularną - zdobywa się uzyskując minimum 50 pkt.
 - b. Odznakę małą brązową - zdobywa się uzyskując minimum 75 pkt.
 - c. Odznakę małą srebrną - zdobywa się uzyskując minimum 100 pkt.
 - d. Odznakę małą złotą - zdobywa się uzyskując minimum 200 pkt.
 - e. Odznakę dużą brązową - zdobywa się uzyskując minimum 300 pkt.
 - f. Odznakę dużą srebrną - zdobywa się uzyskując minimum 400 pkt.
 - g. Odznakę dużą złotą - zdobywa się uzyskując minimum 500 pkt.
11. Nadwyżki zdobytych punktów na dany stopień odznaki zaliczane są na poczet kolejnego stopnia odznaki. Nie dzieli się punktów zdobytych w jednym dniu.
12. Zwiedzany obiekt przyrodniczy może być zaliczany jeden raz na dowolny stopień odznaki.
13. Ubiegający się o odznakę obowiązany jest:
 - a. prowadzić książeczkę „Turysta Przyrodnik” (dopuszcza się również własne notesy, zeszyty, kroniki prowadzone zgodnie z załączonym wzorem umieszczonym w książeczce „Turysta Przyrodnik”),
 - b. przedstawić referatowi weryfikacyjnemu książeczkę (notes, zeszyt, kronikę), z potwierdzonymi punktami niezbędnymi dla uzyskania odznaki odpowiedniego stopnia.
14. Podstawą do weryfikacji są prawidłowe i czytelne wpisy w książeczce odznaki „Turysta Przyrodnik” zawierające:
 - a. datę zwiedzania obiektu przyrodniczego lub okres odbytej wycieczki,
 - b. nazwę i lokalizację obiektu przyrodniczego,
 - c. potwierdzenie oryginalną pieczętką z miejsca zwiedzanego obiektu przyrodniczego (dopuszczalne jest wklejenie kartki z oryginalną pieczętką) lub potwierdzenie przez osoby upoważnione z imieniem i nazwiskiem, podpisem lub pieczętką i numer legitymacji członka kadry programowej PTTK,
 - d. potwierdzeniem może też być zdjęcie obiektu wraz z osobą zdobywającą odznakę w przypadku obiektów dużych powierzchniowo (parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu) zalecane jest posiadanie kilku potwierdzeń z terenu tych obiektów.

15. Nie zalicza się do punktacji:
 - a. wszelkich zapisów w formie elektronicznej,
 - b. potwierżeń w postaci skanowanych pieczętek,
 - c. wpisów obszarów ochrony ścisłej w parkach narodowych (za wyjątkiem udostępnionych turystycznie),
 - d. rezerwatów objętych ochroną ścisłą nieudostępnionych dla turystyki,
 - e. wpisu niewłaściwej punktacji za zwiedzany obiekt,
 - f. niewłaściwych wpisów nazw obiektów (używanie nazw regionalnych lub potocznych),
 - g. innych obiektów nie wymienionych w punktacji odznaki „Turysta Przyrodnik”.
16. Zalicza się punkty uzyskane za:
 - a. zwiedzanie udostępnionych turystycznie rezerwatów przyrody, pomników przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych wchodzących w skład innych form ochrony przyrody,
 - b. w przypadku obiektów pokrywających się powierzchniowo np. park narodowy, obszar Natura 2000, park krajobrazowy, punkty przyznaje się tylko za jeden z nich.
 - c. obszary ochrony ścisłej udostępnione turystycznie w parkach narodowych,
 - d. działalność popularyzatorską, nie więcej niż 30 % ogólnej ilości punktów na dany stopień.
17. Do potwierdzania zwiedzanych obiektów upoważnieni są członkowie kadry programowej PTTK.
18. Instruktorzy Ochrony Przyrody PTTK zwolnieni są od zdobywania potwierżeń zwiedzanego obiektu.
19. Odznakę honorową nadaje Komisja Ochrony Przyrody Zarządu Głównego z własnej inicjatywy lub na złożony wniosek:
 - a. oddziałowym komisjom ochrony przyrody PTTK,
 - b. oddziałom PTTK za znaczne osiągnięcia na polu ochrony przyrody,
 - c. zasłużonym instruktorom ochrony przyrody.

IV. Punktacja odznaki „Turysta Przyrodnik”

20. Maksymalne ilości punktów:
 - 25 pkt
 - za zwiedzenie parku krajobrazowego (jedna pieczętka 5 pkt).
 - za zwiedzenie obszaru Natura 2000 (jedna pieczętka 5 pkt)
 - 20 pkt
 - za zwiedzenie obszaru chronionego krajobrazu (jedna pieczętka 5 pkt)
 - za działalność popularyzatorską w zakresie ochrony przyrody (przeprowadzona prelekcja, odczyt, przygotowana wystawa),
 - za wykonanie udokumentowanych prac użytecznych na rzecz regionu za każdy rok kalendarzowy (patrz pkt 23) ,
 - 15 pkt
 - za zwiedzenie parku narodowego (jedna pieczętka 5 pkt).
 - za uzyskanie uprawnień opiekuna przyrody lub instruktora ochrony przyrody,
 - za pełnienie funkcji opiekuna przyrody lub instruktora ochrony przyrody za każdy rok kalendarzowy,
 - 5 pkt
 - za zwiedzanie rezerwatu,(za wyjątkiem rezerwatów nieudostępnionych dla turystyki),
 - za zwiedzenie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego,
 - za zwiedzenie użytku ekologicznego,
 - za zwiedzenie stanowiska dokumentacyjnego,
 - za zwiedzenie ścieżki przyrodniczej,
 - za zwiedzanie muzeum parku narodowego i krajobrazowego.
 - 3 pkt
 - za pobyt w rejonie pomnika przyrody, grupy pomników lub alei,
 - 2 pkt
 - za zwiedzanie innych obiektów przyrodniczych (ogrodu dendrologicznego, botanicznego, arboretum,
21. W przypadku braku możliwości uzyskania pieczętki potwierdzeniem może być nie budzące wątpliwości co do miejsca zdjęcie na tle zwiedzanego obiektu punktowane po 4 pkt.
22. Rezerваты przyrody, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe wchodzące w skład innych form ochrony przyrody mogą być punktowane oddzielnie. Do punktacji zaliczane są wyłącznie te formy ochrony przyrody udostępnionych turystycznie.
23. Osoby, które wykonały prace użyteczne na rzecz regionu w ramach "Dni Ziemi", „Sprzątania Świata”, akcji "Czyste Góry" oraz imprez organizowanych pod patronatem Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK lub Oddziałowych KOP zobowiązane są przedstawić ich wyniki z potwierdzeniem wykonanych prac.

V. Weryfikacja odznak

24. Po spełnieniu wymagań określonych w pkt. 20 książeczkę odznaki należy przedłożyć do referatu w celu zweryfikowania wykonanych zrealizowanych zadań i przyznania odznaki.
25. Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik” dokonują weryfikacji odznaki najpóźniej w okresie miesiąca od daty złożenia książeczki (notesu, zeszytu, kroniki).
26. Wszystkie kategorie odznak „Turysta Przyrodnik” weryfikują Oddziałowe Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik”.
27. Odznaki „Turysta Przyrodnik” przyznają:
 - a. w stopniu: popularna oraz w wszystkich kategoriach małych – Oddziałowe Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik”,
 - b. w wszystkich kategoriach dużych przyznaje Referat Weryfikacyjny Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK po uprzednim zweryfikowaniu przez Oddziałowy Referat Weryfikacyjny.
28. Książeczki (notesy, zeszyty, kroniki) zweryfikowane przez Oddziałowe Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik” w kategoriach dużych, w celu przyznania odznaki przez Referat Centralny należy przesłać na adres: KOP ZG PTTK, ul. Senatorska 11, 00 – 075 Warszawa
29. Do książeczki przysłanej do weryfikacji, należy dołączyć zaadresowaną kopertę z naklejonymi znaczkami pocztowymi o nominałach równych jak na list polecony.

VI. Referat Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik”.

30. Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik” na wniosek zainteresowanych zarządów oddziałów, zatwierdza Komisja Ochrony Przyrody ZG PTTK.
31. W skład Referatu Weryfikacyjnego musi wchodzić przynajmniej jeden Instruktor Ochrony Przyrody PTTK.
32. W referacie należy prowadzić ewidencje przyznanych odznak, w rozbiciu na poszczególne kategorie i stopnie, odrębnie dla każdego stopnia odznak. Ze względu na ochronę danych osobowych w ewidencji wpisuje się jedynie imię i nazwisko zdobywcy Odznaki, numer weryfikacji i datę weryfikacji.

L.p.	Nazwisko i imię	Nr weryfikacji	Data weryfikacji
------	-----------------	----------------	------------------

33. W przypadku stwierdzenia niejasności w książeczce, referat weryfikacyjny ma prawo do wyjaśnienia ewentualnych niejasności w rozmowie bezpośredniej, po czym dokonuje odpowiedniego wpisy potwierdzającego zapis lub zwraca książeczkę do uzupełnienia.
34. Interpretacja potwierdzeń i zapisów leży w gestii referatów weryfikujących odznakę.

VII. Postanowienia końcowe

35. Osoby które rozpoczęły zbieranie punktów na dany stopień odznaki przed wejściem w życie znowelizowanego Regulaminu kończą zdobywanie tego stopnia odznaki według zasad obowiązujących w chwili rozpoczęcia jej zdobywania.
36. Zmodyfikowany regulamin obowiązuje turystę od momentu rozpoczęcia zbierania punktów na następny stopień odznaki po dniu wejścia w życie niniejszego regulaminu.
37. Interpretacja regulaminu należy do Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK.
38. Nowelizacja regulaminu odznaki „Turysta Przyrodnik” został przyjęta przez Komisję Ochrony Przyrody ZG PTTK w dniu 18 września 2014 roku.
39. Znowelizowany regulamin odznaki „Turysta Przyrodnik” został zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK uchwałą nr 31/XVIII/2014 z dnia 4 listopada 2014r. i obowiązuje od dnia zatwierdzenia.

Regulamin Ogólnopolskiej Odznaki PTTK „Tropiciel Przyrody”

I. Przepisy ogólne

1. Odznaka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Tropiciel Przyrody” (zwana dalej odznaką „Tropiciel Przyrody”), została ustanowiona przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK, na wniosek Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK.
2. Celem ustanowienia odznaki „Tropiciel Przyrody” jest:
 - a. propagowanie turystyki przyrodniczej wśród najmłodszych,
 - b. popularyzacja przyrodniczej turystyki rodzinnej,
 - c. zachęcanie do poznawania ojczystej przyrody,
 - d. tworzenie nawyków czynnego wypoczynku w środowisku przyrodniczym.
3. Odznaka „Tropiciel Przyrody” posiada trzy stopnie. Poszczególne stopnie przedstawiają:
 - a. stopień brązowy – czterolistną koniczynę z biedronką na niebieskim tle,
 - b. stopień srebrny – czterolistną koniczynę z biedronką na żółtym tle,
 - c. stopień złoty – czterolistną koniczynę z biedronką na białym tle.Wzór Odznaki stanowi załącznik do Regulaminu .
4. Odznakę „Tropiciel Przyrody” zdobywa się według kolejności stopni.
5. W ciągu kolejnych 12 miesięcy można zdobyć jeden stopień odznaki „Tropiciel Przyrody”.

II. Zasady zdobywania odznaki

6. Odznakę „Tropiciel Przyrody” mogą zdobywać dzieci od 5 roku życia, podczas różnego rodzaju wycieczek (np.: rodzinnych, szkolnych lub środowiskowych).
7. Warunki zdobywania poszczególnych stopni odznaki „Tropiciel Przyrody”.
 - a. Dziecko zdobywające stopień brązowy:
 - wie, co to są pomniki przyrody i jak są oznaczone,
 - odwiedziło 3 różne pomniki przyrody (wie, jak wyglądają ich liście, owoce, kwiaty), umie je rozpoznać,
 - odwiedziło 2 wybrane obiekty przyrodnicze (użytek ekologiczny, wystawę przyrodniczą, park podworski, ogród botaniczny),
 - odbyło 2 wycieczki przyrodnicze (minimum 3 godzinną).
 - b. Dziecko zdobywające stopień srebrny:
 - wie, jak są oznakowane ścieżki przyrodnicze, dydaktyczne, edukacyjne,
 - przeszło 2 dowolne ścieżki i poznało obiekty przyrodnicze znajdujące się na nich,
 - odwiedziło 3 wybrane obiekty przyrodnicze (użytek ekologiczny, szkółkę leśną, wystawę przyrodniczą, park podworski, ogród botaniczny lub zoologiczny),
 - odbyło 2 wycieczki przyrodnicze (minimum 3 godziny).
 - c. Dziecko zdobywające stopień złoty:
 - odwiedziło 5 wybranych obiektów przyrodniczych (użytek ekologiczny, szkółkę leśną, wystawę przyrodniczą, stanowisko dokumentacyjne, park podworski, muzeum przyrodnicze, muzeum parku krajobrazowego lub parku narodowego, ośrodek edukacyjno-muzealny, ogród: botaniczny, dendrologiczny lub zoologiczny),
 - odbyło 5 wycieczek przyrodniczych (minimum 3 godziny),
 - wzięło udział w minimum jednej akcji ekologicznej np. sprzątanie świata, zbiórce odpadów, makulatury, nakrętek, butelek plastikowych, zużytych telefonów itp.,
 - prowadzi zielnik dla co najmniej dziesięciu znajdujących w okolicy drzew lub krzewów.
8. Dziecko zdobywające poszczególne stopnie odznaki „Tropiciel Przyrody” prowadzi książeczkę wycieczek w dowolnej formie.
9. Książeczka wycieczek powinna zawierać dane właściciela: imię i nazwisko dziecka, rok urodzenia.
10. W książeczce należy wpisywać daty i rodzaje zadań wymienionych w pkt. 7. Wpisy te może dokonywać opiekun.
11. Zaleca się, aby poszczególne zadania dokumentować rysunkiem. Mile widziane jest zbieranie np. ozdobnych

pieczętek z wycieczek, biletów wstępu, zdjęć itp.

12. Potwierdzenie wykonania konkretnego zadania mogą w książeczce odznaki dokonać członkowie kadry programowej PTTK, osoby dorosłe uczestniczące wraz z dzieckiem w realizacji zadań.
13. Po spełnieniu wymagań określonych w pkt. 7 książeczkę odznaki należy przedłożyć do referatu weryfikacyjnego w celu przyznania odznaki.
14. Odznakę „Tropiciel Przyrody”, wszystkich stopni, przyznają Oddziałowe Referaty Odznaki „Turysta Przyrodnik” (wykaz referatów stanowi załącznik do regulaminu odznaki „Turysta Przyrodnik”).
15. Ewidencję przyznanych odznak „Tropiciel Przyrody” prowadzą Oddziałowe Referaty Odznaki „Turysta Przyrodnik”. Ze względu na ochronę danych osobowych, w ewidencji wpisuje się jedynie imię i nazwisko dziecka, rodzaj przyznanej odznaki.

III. Postanowienia końcowe

16. Odznaka „Tropiciel Przyrody” powinna być wręczana uroczyście po uzyskaniu danego stopnia.
17. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu przysługuje Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK.
18. PTTK zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w regulaminie odznaki bez podawania przyczyn. Wszelkie zmiany stają się obowiązujące w momencie opublikowania znowelizowanego regulaminu odznaki.
19. Regulamin odznaki „Tropiciel Przyrody” został zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK uchwałą nr 32/XVIII/2014 z 4 listopada 2014 roku r. i obowiązuje od daty zatwierdzenia.

Załącznik do Regulaminu Ogólnopolskiej Odznaki PTTK „Tropiciel Przyrody”

Wzór Ogólnopolskiej Odznaki PTTK „Tropiciel Przyrody”
(autor znaku graficznego Odznaki: Michał Surma)

Stopień brązowy (wym. 40 mm x 40 mm)

Stopień srebrny (wym. 40 mm x 40 mm)

Stopień złoty (wym. 40 mm x 40 mm)